

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-KNPS.431.6.2.2015.MB

Wrocław, dnia 13 lutego 2015 r.

**Pani
Anna Nawrot
Kierownik
Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Kolejowa 13
56-513 Międzybórz**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 14-15 stycznia 2015 r. na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolny w składzie: Marta Bożek – starszy inspektor wojewódzki: przewodniczący zespołu, Ewelina Zygmunt – starszy inspektor wojewódzki: kontroler, z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzybórz, ul. Kolejowa 13, 56-513 Międzybórz z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 29 grudnia 2014 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na I półrocze 2015 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Anna Nawrot zatrudniona na stanowisku Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzybórz od dnia 5 stycznia 2010 roku.

Pani Anna Nawrot jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 2 lutego 2015 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Międzybórz w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cyt. ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym

wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 16, 16a, 17, 18, 19, 20.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8, 9, 12, 15 nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2, pkt 1 i 5 ustawy.

Natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 4 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano takich potrzeb.

Organ kontrolny ustalił, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 – zgodnie z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8, 9 nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

W Gminie Międzybórz realizowane są zadania wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej składała Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczała powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5) oraz nie kierowała wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

- brak uchwały dotyczącej zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego,
- błędne określenie odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze w tabeli stanowiącej załącznik do uchwały Nr XVII/88/2012,
- brak uchwały w sprawie wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie,
- ustalenie prawa do zasiłku okresowego od miesiąca następującego po miesiącu złożenia wniosku,
- błędnie naliczona odpłatność za usługi opiekuńcze,
- błędne przywołanie w podstawie prawnej decyzji przepisów, które legły u podstaw jej wydania,
- błędne przeliczenie dochodu strony w sytuacji, gdy dochód nie przekroczył 10% odpowiedniego kryterium dochodowego,
- brak terminowej aktualizacji wywiadów środowiskowych,
- błędny okres ustalenia uprawnienia do pomocy dla osoby opuszczającej zakład karny.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Miasta i Gminy Międzybórz zamieszkały przez 5136 mieszkańców (według stanu na dzień 31.12.14 r.). W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest 8 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych terenowych (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej - ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy

społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. W przypadku MGOPS w Międzyborzu wskaźnik ten jest spełniony.

Gmina Międzybórz nie posiada uchwały dotyczącej zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego oraz uchwały w sprawie wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

Ponadto Uchwałą Nr XVII/88/2012 Rada Miejska w Międzyborzu dnia 8 maja 2012 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, a także tryb ich pobierania. W § 1 pkt 3 uchwały wskazano, iż stawki odpłatności za usługi określone zostały w tabeli odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały. Zgodnie z tabelą dokonano (wyrażonych w procentach) ustaleń o wysokości odpłatności. Procentową wysokość odpłatności uzależniono od dochodu osoby samotnie gospodarującej albo osoby gospodarującej w rodzinie w odniesieniu do kryterium określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej według podziału:

1) Do 130, 2) 131-165, 3) 166-200, 4) 201-235, 5) 236-300, 6) 301-335 7) 336 i więcej.

Tak przedstawiony podział nie ma charakteru wyczerpującego. Podane liczby stanowią wartość procentową, którą należy odnosić do kryterium z art. 8 ustawy o pomocy społecznej, należy zatem stwierdzić, że poza zakresem regulacji znalazły się sytuacje, w których dochód osoby lub rodziny w odniesieniu do kryterium określonego w art. 8 ust. 1 ustawy zawiera się w przedziale 1) powyżej 130% do 130,99% 2) powyżej 165% do 165,99% 3) powyżej 200% do 200,99% 4) powyżej 235% do 235,99% 5) powyżej 300% do 300,99% 6) powyżej 335% do 335,99%. Uchwała w sposób wadliwy realizuje normę kompetencyjną nakazującą określić zasady odpłatności. We wskazanych sytuacjach nie można bowiem ustalić w jakiej części w stosunku do ceny jednej godziny usług należy ponieść odpłatność.

W sprawdzonych sprawach dotyczących prowadzonych postępowań w zakresie udzielania pomocy stwierdzono:

- w sprawie nr 1 (A.Z.) dot. zasiłku okresowego - wniosek o pomoc został złożony w miesiącu lutym 2014 r., zasiłek natomiast został przyznany od miesiąca marca 2014 r. Zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy – świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. (...).

- w sprawie nr 1 (R.M.) dot. usług opiekuńczych ustalono, że stronie została błędnie naliczona odpłatność za usługi opiekuńcze. Z dokumentacji wynika, że w okresie od 19.09.13 r.- 18.09.14r. (na podstawie decyzji nr MGOPS 8225.3.2013 z dn.18.09.13r. oraz Nr MGOPS 8225.3.2014 z dn.17.03.14r.) strona ponosiła odpłatność w wysokości 30 % ustalonej ceny tj. 2,40 zł/1h usług (30% z 8 zł). Tymczasem w miesiącu listopadzie 2013 roku strona nabyła prawa do zasiłku pielęgnacyjnego w wysokości 153 zł m-nie. Pierwsza wypłata świadczenia nastąpiła w listopadzie. Mając na uwadze, zmianę dochodu Strony o 10% odpowiedniego kryterium dochodowego należało ponownie ustalić odpłatność strony za usługi. Po doliczeniu bowiem zasiłku pielęgnacyjnego do dochodu strony winna ona ponosić odpłatność w wysokości 40 % ustalonej ceny tj. 3,20 zł/1 h usług.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b – zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenia niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Dodatkowo zespół kontrolny zwraca uwagę, że MGOPS w Międzyborzu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006r., Nr 139, poz. 992 ze zm.). Zatem ustalenie uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego winno być znane Organowi z urzędu, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza.

Ponadto w decyzji Nr MGOPS 8225.3-2.2014 z dnia 6.10.14 r. w podstawie prawnej błędnie przywołano art. 163 k.p.a. zamiast 155 k.p.a. Decyzja ta bowiem zmienia ilość świadczonych usług z 3h dziennie na 1 h dziennie i zmiana ta jest podyktowana pisemnym wnioskiem strony. Prawidłowa podstawa prawna zgodnie z art. 107 k.p.a. powinna zawierać przywołanie wszystkich przepisów, które legły w podstawie jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego i procesowego na podstawie których organ podjął konkretne rozstrzygnięcie.

- w sprawie nr 3 (T.Z.) dot. ustalania odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej - decyzją nr MGOPS 8131/DPS/3-2/12 z dn.17.04.12 r. ustalono odpłatność Strony za pobyt w placówce w wysokości 613,61 zł miesięcznie przyjmując dochód osoby w kwocie 876,58 zł. W związku z waloryzacją emerytury od 01.03.13 r. do kwoty 910 zł prawidłowo nie zmieniono odpłatności Strony za pobyt w dps, bowiem zmiana dochodu Strony nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Natomiast decyzją nr MGOPS 8131.DPS.3.2014 z dnia 24.02.14 r. zmieniono odpłatność mieszkanki dps do kwoty 637 zł miesięcznie od 01.02.14 r. mimo, że zmiana dochodu Strony nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Strona winna nadal ponosić odpłatność w wysokości 613,61 zł miesięcznie. Pani T.Z. zmarła w dniu 27.12.14 r.

Zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, zmiana dochodu osoby samotnie gospodarującej w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne nie wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Okres ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne to okres od daty ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej do zmiany dochodu. W związku ze zgonem Strony odstępuje się od weryfikacji decyzji ustalającej odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

- w dokumentacji poniższych spraw dot. ustalania odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w dps brakowało terminowej aktualizacji wywiadu środowiskowego. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadów należy sporządzać nie rzadziej niż co 6 m-cy, mimo braku zmiany danych.

- nr 1 (K.P.) – wywiad z dnia 19.05.14 r., brak kolejnej aktualizacji;
- nr 2 (M.G.) – wywiad z dnia 28.01.14 r., brak kolejnej aktualizacji;
- nr 3 (T.Z.) – wywiad z dnia 12.02.14 r., brak kolejnej aktualizacji;
- nr 5 (H.K.) – wywiad z dnia 05.02.14 r., brak kolejnej aktualizacji.

- w sprawie nr 1 (J.M.) dot. pomocy osobie mającej trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono, iż strona została zwolniona z odbywania kary 4 sierpnia 2014r. Dnia 14 sierpnia 2014r. złożyła wniosek o udzielenie pomocy. Ośrodek

przyznał zasiłek okresowy w wysokości 217,74 zł na okres od 01.08.14r., zamiast od 4.08.2014r. tj. od dnia zwolnienia z zakładu karnego. Zgodnie bowiem z art. 13 ustawy – osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Natomiast zgodnie z art. 106 ust. 3 świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Mając powyższe na uwadze kwotę 21,99 zł należy zwrócić do budżetu państwa wraz odsetkami.

- w sprawie nr 1 (M.G.) dot. ustalenia prawa do zasiłku stałego stwierdzono, osoba przebywa w domu pomocy społecznej. W dokumentacji brakowało terminowej aktualizacji wywiadu środowiskowego. Ostatnia aktualizacja wywiadu środowiskowego z dnia 28.01.14 r., kolejnej brak. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadów należy sporządzać nie rzadziej niż co 6 m-cy, mimo braku zmiany danych.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

- 1) Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. zwrotu wydatków na pomoc rzeczową, zasiłki na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłki okresowe i zasiłki celowe przyznane pod warunkiem zwrotu w części lub całości, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby zobowiązanej do zwrotu wydatków przekracza kwotę kryterium dochodowego.
Podstawa prawna: art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Termin wykonania: niezwłocznie.
- 2) Przedsięwziąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia.
Podstawa prawna: art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Termin wykonania: niezwłocznie.
- 3) Przedsięwziąć działania zmierzające do prawidłowego określenia uchwałą ustaleń dot. procentowej wysokości odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.
Podstawa prawna: art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej.
Termin wykonania: niezwłocznie.
- 4) Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznawać za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustalać, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

Ponadto osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń pomocy społecznej.

Mając na uwadze sprawę nr 1 (J.M.) – dot. pomocy osobie mającej trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego kwotę nadpłaconą dotacją w wysokości 21,99 zł za 2014 r. należy zwrócić wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych do budżetu państwa;

Podstawa prawna: art. 13, art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz art. 169 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

- 5) Przeliczenia wysokości odpłatności za świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby samotnie gospodarującej lub rodziny przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Mając na uwadze sprawę nr 1 (R.M.) dot. świadczenia usług opiekuńczych – uregulować należność za wykonane usługi.

Podstawa prawna: art. art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Termin wykonania: niezwłocznie.

- 6) W podstawie prawnej wydawanych decyzji wskazywać wszystkie przepisy, które legły u podstaw jej wydania – czyli przepisy prawa materialnego i procesowego, na podstawie których organ podjął konkretne rozstrzygnięcie.

Podstawa prawna: 107 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

- 7) W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizację wywiadu. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządzać nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku danych.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Pan Jarosław Głowacki
Burmistrz Miasta i Gminy
Urząd Miasta i Gminy
ul. Kolejowa 13
56-513 Międzybórz
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CAD TREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

E. W. 24